

GAZETA W. XIĘSTWA POZNAŃSKIEGO

Drukiem i nakładem Drukarni Nadwornej W. Deckera i Spółki w Poznaniu. — Redaktor odpowiedzialny: N. Kamiński.

Berlin, dn. 5. Grudnia. — Osoby w zeszyły poniedziałek aresztowane puszczono już na wolność, wyjąwszy kilku, które podobno obwiniono o wykroczenie czynnego oporu przeciw konstablerom. Lecz wypadki dni ostatnich takie rozdrzażnienie ludu przeciw instytucji konstablerów sprawiły, iż wczoraj znów w rozmaitych dzielnicach miasta przyszło do starcia się ludzi rozmaitych stanów z konstablerami, i to po większej części z bardzo błahych powodów, po których znów nastąpiły liczne aresztowania. Mówią, że wczoraj z przyczyny niezastósowania się natychmiastowego do rozporządzeń rządowych o zbiegowiskach przeszło 50 osób do więzienia odprowadzono. Więzienia zatem policyjne w dniach ostatnich były prawie przepelnione. — Do tych zaś ulicznych dodać należy jedną jeszcze okoliczność. W najnowszych bowiem czasach uważano znów, że konstablery w ubiorach cywilnych pokazują się w miejscach publicznych, i tam przy wydarzających się rozmowach o polityce, jak to w kołach towarzyskich bez ogródki dziać się zwykło, natychmiast się mieszają, przywołując sobie pomoc z ulicy. Z powodów tych przyszło już w kilku miejscach do groźnych zaś między gośćmi a urzędnikami takimi, którzy się na podobne śpiegostwa puszczają. — W miejscach publicznych przeto strzedz się trzeba objawiania myśli swoich, nie można bowiem wiedzieć, czy nieznajduje się tam konstabler po cywilnemu ubrany, któryby z niewinnie wyrzeczonego słowa potrafił może wytoczyć proces kryminalny. Lecz możeż władza spodziewać się, że instytucja tak urządzona stanie się kiedy popularnym?

Berlin, dn. 7. Grudnia. — Niemiecka powszechna gazeta zamieściła teraz całą depezę rządu austriackiego do Prus, o której naprzód wspomniała gazeta kolońska, a zaprzeczył jej Staatsanzeiger pruski. Jest datowaną z Wiednia pod dniem 12. Listopada i zaadresowana do posła austriackiego w Berlinie Prokescha. — Dnia 3. b. m. po południu jechał pojazd dworu królewskiego za bramę potsdamską. W pojeździe siedziała dama dworu. Jak wiadomo z powodu ukończenia sprawy w tym dniu Waldecka mnóstwo ludu zgromadziło się w owej okolicy. Lubo konie truktem ruszały u tego pojazdu, jednakowoż lud rzucił się na niego i słyszano wyraźnie głosy: to też jedna z tej bandy! Oplwano szyby u pojazdu, a lubo służący milczał, jednakowoż kijami go obito. — Według dziennika jednego berlińskiego (Correspondenz-Bureau) nie był to Francuz Soulier, o którym wspomniał Ohm w swoich Enthüllungen, ale Prusak, nazwiskiem Reinhold Solger, syn pruskiego radcy rejencyjnego. Jako referendariusz przy rejencji poczdamskiej wyjechał do Londynu i Paryża i powrócił po marcowej rewolucji do Berlina. Domysł więc Ohma, że działał Solger w duchu rzeczypospolitej francuskiej nie ma najmniejszej podstawy.

Królewiec, dn. 2. Grudnia. — Jakoby stawiony będzie przed sądem przysięgłych dnia 8. m. b.; obrońcą jego ma być rzecznik zdatny Mawenski. Dopiero przed kilku dniami przesłał mu prokurator akt oskarżenia. Jest on większym co do objętości, aniżeli akt oskarżenia przeciw Waldeckowi. Przyłączono do niego mnóstwo dodatków tyczących się sejmku niemieckiego w Frankfurcie, Sztutgardzie. Punctum saliens wyводу prawniczego stanowi blache silenie się na dowodzenie, że zgromadzenie w Sztutgardzie miało na sobie cechę stowarzyszenia prywatnego, i że zatem żaden człowiek w niem udział mający nie może odwoływać się do nietykalności osoby swojej jako deputowanego. W rzeczy samej dziwne to sprzysiężenie z otwartymi trybunami i stenografami, w obliczu całych Niemiec, po formie i za zezwoleniem władz najwyższych uorganizowane w stolicy króla wyrtembergskiego! Nawet po starciu się, w skutek którego rozpedzono parlament sztutgardzki, ani Wyrtemberg ani żadne inne państwo Niemiec południowych nienastroiły nawet miny do pociągnięcia do indagacji któregokolwiek z obywateli swoich, którzy w tém zgromadzeniu obradowali, a jednakże przecie uchwały parlamentu tego przeciw wszystkim rządowi niemieckim stanowione były! A więc Prusy odznaczają się przed wszystkimi

innymi państwami niemieckimi, wtrącając do więzień, jako zbrodniarzy stanu poddanych swoich, którzy pozwolili sobie, jako deputowani ludu niemieckiego przenieść się z Frankfurtu do Sztutgardu, i robi zawieszonym od wyroku sądu przysięgłych, czy według przepisów prawa kryminalnego mają być na rusztowaniach śmiercią karani, lub natychmiast na wolność puszczeni, jako mężowie, którzy korzystali z prawa, które im służyło.

Trudno opisać oburzenie powszechne, jakie spis 60 osób do przyszłego sądu przysięgłych przez rejencyą tutajszą wybranych nietylko w mieście Królewcu ale i całej prowincyi wywołał. Na liście tej stoją w znacznej liczbie znani naczelnicy stronnictwa klubu pruskiego, którzy lubo nie inteligencyą — jeden bowiem jest pomiędzy nimi, który w szlachetnej sztuce pisania z biedą wielką doprowadził za ledwie do podpisania swego nazwiska — ale fanatyzmem swoim smutną głośność sobie zjednali. Przytem należy uczynić uwagę, że dziennik Constitutionelle Monarchie, który referaty urzędowe przez przełożonego podpisane we względzie zgromadzeń klubu pruskiego zamieszcza, przed niewielu jeszcze tygodniami jedno takowe sprawozdanie zawierał, w którym nietylko Jakobiego potwarzami obrzucono, ale też nadzieja wyrzeczona była, że on kary zasłużonej nieujdzie. Klub pruski zdanie takie przyjął za swoje przez akklamacyą. I z takiego to klubu wybrała rejencya nasza, na której czele stoi prezes naczelny Floitwell, ludzi, którzy wolno i bez uprzedzenia wyrokować mają w rzeczach politycznych!

Francya.

Paryż, d. 4. Grudnia. — Według dziennika Evenement Ludwik Napoleon żyje w nieporozumieniu ze swym ministrem z powodu amnestyi. Prezydent rzeczypospolitej chce rozszerzyć amnestyą, zastósowaną do deportowanych na Belle-Isle, także do uwięzionych w Doullens, którzy przez sąd wersalski za zamach 13. Czerwca zostali na deportacyą skazani. Ministerstwo uważa rzecz tę, za bardzo niebezpieczną i niechce rozszerzyć amnestyą ogłoszoną do tej kategorii więźniów.

Prokurator rzeczypospolitej kazał skonfiskować broszurę Ledru Rollina, która wyszła w drukarni Schneidera pod tytułem: 13. Czerwca. Drukarz i wydawcy zapoznani zostaną przed sąd.

Były adjutant gwardyi republikańskiej Pontis został oskarżony o udział w zamachu 13. Czerwca i budowaniu barykad; sąd przysięgłych Sekwany uznał go za niewinnego.

Wczoraj przedpołudniem przybyło znów 400 powstańców czerwcowych ulaskawionych, pod strażą policyi, na kolei żelaznej z Hawru do Paryża. Odwieziono ich do conciergerie i tam prokurator rzeczypospolitej podpisał rozkaz uwolnienia ich, co też niezwłocznie nastąpiło. Odprowadzili ich przyjaciele i krewni do domów.

W tych dniach podaną zostanie do zgromadzenia narodowego olbrzymia petycja 200,000 robotników, w której żądają, aby rząd przeznaczył dla nich potrzebne fundusze, do podejmowania rozmaitych robót na zasadach assocjacyi. Najliczniej się podpisali cieśle. Minister handlu przyjmował deputowanych od różnych korporacyi robotników, którzy go zawiadomili o celu petycji, a ten pochwalał ich zamiar. Podpisy te tak tajemnie zbierano, że o nich Carlier dopiero dowiedział się od ministra handlu. —

Wczorajszy dziennik la Reforme został zabrany przez policyą, ponieważ zamieścił artykuł podżegający socjalistyczny pod tytułem i do ludu wiejskiego, w którym nieoszczędza bynajmniej starych niepoprawionych rojalistów i prezydenta rzeczypospolitej, któremu zachciewa się powiększenia pensyi i przedłużenia swego panowania. Prokurator postanowił za skarżyć redaktora.

Hiszpania.

Madryt, dn. 26. Listopada. — Grzegorz Diaz Martinez, bogaty posiadiciel z Sevilli, został aresztowanym za list, który pisał do Narvaeza z wyzwaniem go na pojedynek. Narvaez niechciał przypuścić do posłuchania

Díaza Martínez, podając za przyczynę, iż jest bardzo zatrudniony, ale Martínez był inaczej przekonany. Na posiedzeniu sejmu dnia 20. Listopada interpelował Mayans ministerstwo we względzie tego zdarzenia. Prezes ministrów wyłożył szczegóły jego i pokazał listy Martíneza. W chwili odejścia poczty wystąpił generał Armero w obronie przyjaciela swego; spodziewano się, że obrady będą bardzo burzliwe.

W ł o c h y.

Rzym. — Przykład nowy do jakiej ostateczności rozpacz prowadzi, przedstawia nam wypadek następujący, który się tu w tych dniach wydarzył. Oby komisya papieska zastanowiła się nad postępowaniem swoim, i niezmuszała ludzi nieszczęśliwych do podawania prośb słusznych na ostrzu pugińału, którego płytkości rychłej czy później mogliby samochcąc doświadczyć. Oficer jeden z byłej gwardyi obywatelskiej przybył dnia 24. Listopada na posłuchanie, jakie kardynałowie codziennie od rana zwykli dawać każdemu, kto sobie tego życzy. Podał on kardynałom prośbę, w której kategorycznie żądał posady i 100 talarów rzymskich, przypisując komissyi papieskiej winę, iż tak wielu ludzi, do których on także się liczy, dzisiaj zostaje w nędzy i bez kawałka chleba. Widząc jednakże, iż kardynałowie niemyślą o uwzględnieniu życzeń jego, wpadł w wściekłość, dobył pugińału i chciał ich zamordować. Byłby nawet dokazał swego, gdyby w sam czas pomoc niebyła nadeszła. Kardynałowie uszli niebezpieczeństwa, ale niebyło można zapobiedz, iżby oficer nie zadał sobie ciosu śmiertelnego. — Z Forli piszą pod dniem 20. Listopada, iż tam spodziewano się przyjazdu komissarzy nadzwyczajnych papieża. Tym są: kardynał Bofondi z Bolonii, Caccia z Pesaro, Amat z Ankony, Marini z Perugia.

Turyn, d. 30. Listopada. — Przed kilku dniami odbył się na polu marsowem wielki przegląd wojska w obecności króla. W orszaku jego znajdowali się książę Genuy, książę Carignan i panowie M. d'Azeglio, J. Durando i Dabormida; posła francuzkiego Luciana Murata także tam widomo. Generał porucznik La Marmora wyjechał na posadę swoją jako komendant wojskowy na wyspę Sardynią. Słychać, że przed zagajeniem izb ogłosić mają prawo dotyczące się bezpieczeństwa publicznego. — Nadzwyczaj wielka powódź zrzuciła znaczne spustoszenie na płaszczynie pod Chambery. Rzeka Leissa w skutek śniegu i nastąpniej zaraz odwilży tak znacznie weszła, iż woda rozlała się aż wewnątrz miasta, kilka mostów zerwała, i komunikacyą z poblizszymi włościami przecięła. Przytem także dość wielka ilość ludzi życie postradała. — Dziennik Legge pisze, że ministerstwo wtedyby nawet nieustąpiło, gdyby wybory dla niego niepomyślnie wypadły miały. — Przyjazd generała Baraguay d'Hilliers do Rzymu, jak mówi dziennik Legge, nieprzypadł bardzo do smaku kardynałom. Miał on podobno oświadczyć, iż prezydent niemyśli cierpieć, aby się pewnych zgorzeń i nadużyć dopuszczano. National, dziennik francuzki wychodzący w Turynie, jakoteż Concordia, uważają iż we względzie generała tego wybór nieszczęśliwy zrobiono. Charakter jego niestósowny jest do stanowiska jakie zajmuje. — Poseł Montevideo przy rzeszypospolitej francuzkiej pisze do dziennika Concordia: »jeżeli Montevideo zwycięży, wtedy wygnańcy z Włoch znajdą tam drugą ojczyznę swoją. Garibaldi i ludzie jego obowiązek taki nałożyli na ową orientalną rzeszypospolitą.« — W Liworno wyprzeczono teraz lazaret, w którym jeńcy polityczni uwięzieni siedzieli, gdyż w skutek amnestyi wielkiego księcia puszczono ich do domów. — Z Ferrary pisze Lloyd, że batalion złożony z 1200 żołnierzy pierwszego pułku cesarza wyszedł w tych dniach do Toskanii. Załoga twierdzy składająca się z Rzymian zmienioną została przez batalion Kudelki Nr. 40, który przyszedł z pod Wenecyi. Wczoraj sprowadzono tu szwadron huzarów z Bolonii.

Bolonia, d. 24. Listopada. — Z indagacyi wyprowadzonych z trzydziestu osób tutaj uwięzionych, pomiędzy którymi znajdują się także trzy kobiety, pokazuje się, że banda łupieżców, do której oni należą, miała współników swoich w Ravennie i Liworno. Władza wojskowa austriacka wypuściła w tych dniach na wolność niejakiego Natali, byłego auditora w korpusie Garibaldegó.

W Rzymie pomiędzy ludem bieda widoczne czyni postępy; komisya papieska niemoże poszczycić się, że sprowadza błogosławieństwo; kasy próżne, lud się co raz bardziej niecierpliwi. Minister Galli ściga wielostronną na siebie naganę. Minister sprawiedliwości wniósł o uwolnienie go z urzędu.

Od granicy włoskiej, d. 29. Listopada. — W Rzymie utrzymują, że odwołanie wojska hiszpańskiego nastąpiło z przyczyny tej, że w papierach patra Fulgenzio znaleziono osnowę spisku karlistycznego, o którym także wiedzieli biskupi w Gaecie i Portici. Papież oświadczył był, iż bez Hiszpanów niewynijdzie do Rzymu. Kiedyż to więc nastąpi?

Z Arpino donoszą, że dnia 10. Listopada jezuita Costa objął w imieniu towarzystwa jesusowego w posiadanie kolegium miasta owego.

A u s t r y a.

Wiedeń, 2. Grudnia. — Czytamy w »Ostdeutsche Post«: W dobre poinformowanych kołach obiega pogłoska o wyprawieniu depeszy telegraficznej do Pragi z rozkazem, aby wojska austriackie posunęły się jak najbliżej do saskiej granicy. Rozmaite przytaczają powody tego rozporządzenia. Raz mówią, że zwołanie sejmu niemieckiego do Erfurtu takie wywołało w Saxonii wzburzenie, że rząd Saski widzi się w niemożności utrzy-

mania go na wodzy własnymi siłami, straciwszy zwłaszcza wszelkie moralne zaufanie; to znów utrzymują, że Saksonia tak dalece jest podkopana agitacyą demokratów i obłudnym systematem swojego rządu, że można się tam co chwila nowego spodziewać wybuchu. — W takich okolicznościach nie w tém dziwnego, że rząd Saski zwraca się przedewszystkiem do Austrii, o to tém więcej, że dwór Saski jako katolicki oddawna w ścisłych zostawał związkach z austriackim, a te związki w ostatnich czasach ścieśniały się jeszcze przez stosunki familijne. Zwracając niedawno uwagę na ruchy wojska nad saską granicą, wspomnieliśmy ewentualności jakie interwencya austriacka wywołać może. Dalecy jesteśmy od życzenia sobie takiej interwencji. Austriya ma w Niemczech inne zadanie, jak kontynuowanie systematu politycznego, dawnego związku niemieckiego. Gdyby wszakże nieszczęśliwy wypadek jaki zmuszał do interwencji, naówczas przekładalibyśmy zawsze austriacką nad pruską. Jakkolwiek bowiem uznajemy ścisły związek z Prusami za główny warunek nowego przekształcenia się Niemiec, to przecież niemożemy dopuszczać, aby przeto interes Austrii w Niemczech był osłabiony, lub aby Austriya weale z Niemiec była wykluczona. Jeżeli zaś Austriya może spokojnie przyglądać się wojskowej okupacyi Badenu i Brunświku przez Prusaków, to niemogła by być obojętną na powtórne zajęcie przez nich Saksonii, chybaby porzuciła wszelki związek z Niemcami i tradycyę kilkowiekowej polityki.

Wiedeń, dn. 3. Listopada. — Przypomniało się urzędowej gazecie wiedeńskiej wspomnieć o komissyi zasiadającej nad uporządkowaniem pozostałości do zmarłym cesarzu Franciszku w roku 1835. Powiada gazeta ta, że teraz się pokazuje, że po nim nie 200 milionów zł. reń., jak wieść niesła, ale 8 mil. zł. r. zostało. Z tego wnoszą znawcy, że znów zanoszą się na bankructwo państwa, które pod panowaniem Franciszka po dwakroć przedziesiątkowało majątki ludu. Ztąd też obawa ta wpływa na upadanie kursu papierów na giełdzie i podnoszenie się wartości srebra.

Hrabina Caky i jej służący zostali aresztowani na kolei żelaznej na Wiener Neustadt. Służący przyznał się, że jest hr. Bethlen, uwięziony w rewolucyą węgierską. Padło zaś na niego, jako służącego, podejrzenie, gdyż zbyt piękną miał na sobie koszulę i nieokazywał uszanowania względem swój mniemanęj pani. Jednym słowem wypadł z roli służącego.

Donoszą nam, że cesarz Mikołaj oddalił swego ministra oświecenia Uwarowa, znanego przyjaciela Goethego, ponieważ wypadki ostatniego roku tak go zniechęciły do wszystkich gałęzi oświecenia ludu, iż im przypisuje wszystkie wypadki zeszłego roku.

Tak więc car postanowił z całą konsekwencyą utrzymać despotyzm przy ciemnocie ludu i stoczyć walkę z wolnością zachodniej Europy. Wolność atoli ta na zachodzie nie wyda dopóty błogich owoców dopóki Moskwa wywierać będzie wpływy na dwory skłonne do reakcyi i wiązać się z niemi w jeden węzeł niezachwianęj niczém przyjaźni. Przyjaźń ta trwałaby musi, bo pochodzi z jednakowego interesu, a potrwa tak długo, aż Moskwa przez jakowe wypadki upokorzoną zostanie, do czego posłuży sprawa Polski.

(Kwestya turecka). — Presse z d. 30. Listopada zawiera następną korespondencyą od wyższego Dunaju: Byłoby niebezpiecznym błędem uważać kwestyą wschodnią za zupełnie zatwioną i wolną od wszelkich powodów obawy. Zdaje się, że przeciwnie Porta postanowiła położyć tamę owym ciągłym upokorzeniom, jakich od traktatu adrianopolskiego, nieprzeszła doznawać od Rossyi, i przekonać się czyli ma nadal przedstawiać w Europie coś więcej jak Satrapią od dobrej lub złej woli cara zależną. Dotychczas nazbyt lekce ważono moralne i materyalne siły Turcyi. Chociaż jednak nie uważamy muzułmanów za niezwycięzonych, ani im przyznajemy znaczenia jakie mieli w wiekach upłynionych, to przecież sądzimy, że współczesna cywilizacya państw europejskich nieposiada również potęgi zdolnej do podbicia świata, a dzisiejszy chrześcianizm, nie wielką ma wyższość nad islamizmem pod względem siły przekonania i uczucia wiary. Kto wie czy dzisiaj wojna nie przejęłaby Turków wyższym uczuciem zapału i niedoprowadziła ich do zwycięstwa w dobrej sprawie, którejby bronili; gdyż wymagania Rossyi w kwestyi wychodźców, zarówno naruszają religijne zasady, jak i zasady prawa narodów. Porta ustąpiła ile tylko mogła, ale każda dalsza koncesyja, byłaby obrazą koranu i politycznem poniżeniem. Uroczyste przeniesienie i przyjęcie wychodźców w Szumli, potrzebnem było aby wynagrodzić to, w czem pierwój przez zbytnią słabość i uległość chybiło. Porta wie dobrze, że Rossya dojrzała się zastanowi, zanim stanowiący krok przedsięwzięcie. Wprawdzie kwestya wschodnia datuje od Katarzyny II. i trzeba przyznać petersburgskiemu gabinetowi niepospolitą w niej wytrwałość, konsekwentność a przedewszystkiem cierpliwość.

Posuwała ona się zwolna, krok za krokiem, ale do ostatecznego celu swoich życzeń, ciężką ma przed sobą drogę. Górskie ludy po wschodniej stronie Czarnego morza, w podziwieniu godnej walce, umiały utrzymać swą niepodległość, a przy powszechnej wojnie spostrzegłyby zapewne następczającą się im korzyści, i z niezmierną trudnością podbite przez Rossyą prowincye z tej strony Kaukazu, wprawiłyby w ruch groźny. Po zachodniej stronie Pontu i w księstwach naddunajskich, Rossya niema innych sprzymierzeńców, prócz przemocy i strachu. Padyschach w Konstantynopolu, ma tam bez wątpienia więcej wziętości aniżeli car w Petersburgu,

a wszystko co mówiono o greckim zapale religijnym, nader jest przesadzonym. Zresztą można wcale przypuścić przywrócenie greckiego cesarstwa, bez koniecznego udziału w niem domu Romanowów, a przynajmniej wielu w ten tylko sposób pojmuje ostateczne kwestyi wschodniej rozwiązanie.

Cała ta kwestya nie jest w ogóle dzisiejszą. Dywan już w r. 1840. miał sposobność przekonania się z okazji egipskiego powstania, że całość jego państwa ani przez pojedynczą prowincyą nie może być naruszona bez wywołania powszechnej, europejskiej wojny, a tém więcej w obecnej chwili, gdy chodzi o jego byt i dalsze utrzymanie się w Europie. Anglia, — wiedzą o tém dobrze ministrowie sultana, — ma tylko jeden casus belli, ale ten konieczny, nieunikniony. Wszystkie dotychczasowe wstrząśnienia polityczne, były dla niej obojętne, a może nawet zniosłaby utratę Gibraltaru i Malty bez wdawania się w wojnę. Ale gdyby Rosya wypowiedziała ją Turcyi, wówczas Anglia całą przewagę swoich kolosalnych środków położy na szali. Angielska flota zajęła przeważne stanowisko w Dardanellach, a historia uczy, że Stambul do tego należy, kto ma wyższość na morzu. Wątpimy aby rossyjska marynarka mogła się zmierzyć z potęgą morską Albionu. — Anglia niema w Turcyi innego interesu jak utrzymanie status quo, a w tém jak sądzimy, Francya, z jednakich powodów wspierać ją musi. — Są ludzie którzy wszędzie chcą dopatrzeć francuzko-rossyjskiego przymierza. Nie chcemy się spierać czyli takowe jest możebne względnie do Niemiec, ale w kwestyi wschodniej jest niedorzecznością. Jakkolwiek panuje we Francyi system, w obecnych stosunkach świata, l'entente cordiale, ów wynik polityki gabinetowej Ludwika Filipa, stał się teraz przymierzem narodowym, broniącym zachodniej konstytucyjnej wolności, przeciwko absolutyzmowi północy. Nawet restauracya Burbonów pod tym tylko warunkiem mogłaby przyjść do skutku.

Najnowszy obrot stosunków czasowych, wyparł Austryą całkowicie z jej tradycyjnej polityki. Jej kilka wiekowa przyjaźń z Anglią ostygła, a raczej zamieniła się w uczucie nieprzyjaźni, podczas gdy z Francją, swoim politycznym antypodem, pomimo instytucji republikańskich w ściślejsze weszła stosunki. Trudno jest wnieść z tego, jakie Austrya zajęłaby stanowisko w możliwej walce na wschodzie. Późno już byłoby narzekać, że swęj misyi na wschodzie chybiła, że Rosya samęj całą przyszłość tych krajów pozostawiła. Jestto fakt dokonany; ale sądzimy, że każdy dalszy krok na tej uczyniony drodze niopowetowane pociągnąłby za sobą skutki....

Księstwa Nadunajskie.

Passarowice. — Pragskie narodne Nowiny donoszą o stosunkach serbskich, następujące szczegóły: U ludu serbskiego utrzymała się pamięć dziejów przeszłości w daleko większym stopniu, niżeli u jakiegokolwiek innego ludu. Nie znajdziesz tam wsi, w którejby kilku przynajmniej chłopów nie umiało śpiewać pieśni historycznych ludu swego. Istotnie zadziwiająca jest rzeczą, jak prędko najnowsze wiadomości dochodzą między ten lud, kiedy dzienników nie czyta, a nawet czytać nie umie. We względzie politycznym żyje ten lud zupełnie wolno, i rad się dopytuje o nowiny. W Serbii i Turcyi w ogólności nie naprzykrzają się wprawdzie podróznemu niedorzeczności pytaniami, lecz każdy stara się wybać co się dzieje w cesarstwie i nie łatwo dowierza temu, co podróżny, chwając swoją ojczyznę, opowiada. Opowiadają tu teraz powszechnie, że Francuzi i Anglicy z Turkiem trzymają, lecz nikt nie objawia obawy z powodu tego przymierza. Serb w lasach i górach nie zna co trwoga, a jeżeli jest potęga, przed którą drży, to tą potęgą jest Rosya tylko „prawowierna i wielka Rosya.“ Tutaj panuje powszechny spokój, tylko w obwodzie Urica pojawiają się hajducy (rozbójnicy). Lud spokojnie patrzy na czynności rządu aż do zwolania skupstiny (zgromadzenia narodowego). Tu i owdzie powstaje tylko obawa, że Vucic w nienajlepszym porozumieniu zostaje z rządem, chociaż i on także był zaproszony na wesele w pałacu księcia. — Rok ten był urodzajny, ceny są dobre, kupy i chłopci są kontenci. W wolnych godzinach toczy się rozmowa o wojnie węgierskiej; nadchodząca zima nie obudza przykrych myśli. Tak w Serbii samęj nie ma się czego obawiać, chyba, że przyszła wiosna coś nowego z za granicy przyniesie. (G. lw.)

Rozmaite wiadomości.

Demiński; Kapolna.

Ułamek z kampanii generała Demińskiego w Węgrzech.

Jenerał Demiński napisał po niemiecku opis swego naczelnego dowództwa w Węgrzech, który dotąd nie został ogłoszony drukiem. Jeden z dawnych posłów, a przyjaciel Jenerała, uczynił z tego opisu skrócenie po francuzku, przeznaczone dla pewnego publicysty paryżkiego, które my mamy pozwolenie udzielić czytelnikom w tłumaczeniu polskiem. —

Kiedy jen. Demiński przybył do Węgier (na końcu Stycznia 1849 r.), siły węgierskie były tak porozrzucone, że żaden korpus nie przechodził 12,000 ludzi. W piętnaście dni potem, jenerał, mianowany feldmarszałkiem, skupił już armią z 52,000, z którą gotował się uderzyć na główne siły nieprzyjacielskie. Dnia 2. Lutego, rząd węgierski dał mu naczelną dowództwo uad dywizjami Repassy i Klapki, z dodaniem mu deputowanego Szemere, jako komisarza rządowego. Po zakomunikowaniu władzy

Debreczyńskiej swego planu operacyjnego, feldmarszałek kazał rzucić dwa mosty na Cisie: jeden pod Tokajem dla dywizji Klapki, drugi pod Lök, dla dywizji Repassy. W krótko potem dotarł do jen. austriackiego Schlick, który bitwy nie przyjął. Dnia 14. Lutego, w potyczce pod Tornaaly, wziął mu jednak trochę niewolnika. Na tém musiała się ograniczyć korzyść, gdyż droga z Tornaaly do Rumassau, po której poruszał się Schlick, szła wąwozem Sajo, który łatwo było obronić. Dnia 15. Lutego dano pod komendę feldmarszałka korpus Goergeja, który miał liczyć 19,000, a nieprzechodził istotnie 15,000. Tego dnia, kwatera główna armii węgierskiej przeniesioną była do Putaok, z kąd Demiński napisał do Görgeja list uprzejmy, w którym mu oznajmił, iż pragnie jego uczestnictwa w operacjach głównej armii, i że w tym celu wzywa go, aby się udał do Miskolez. Görgej odpowiedział, iż postanowił pozostać w Koszycach dla zasilenia powstania w komitacie Spiskim i utrzymania stosunków z Galicyą, w skutek czego jen. Demiński przesłał mu rozkaz zajęcia Miskolezu; a skoro tego dopełnił, podał go do awansu, chcąc tym sposobem zyskać sobie dobrocią jenerała, o którym słyszał, że był zazdrośnym i złośliwym. Kiedy jen. Schlick, niewiedząc o połączeniu sił węgierskich, uczynił ruch naprzód, feldmarszałek Demiński udał się z 10,000 do St. Peter, a Klapkę posunął do Metzo-Körs. Na wiadomość o tym ruchu, nieprzyjaciel się zatrzymał przez 24 godzin w Kara. Feldmarszałek Demiński starał się, przed przyjęciem bitwy, osłabić nieprzyjaciela od strony Szolnoku i rzucić go z obronnego wąwozu Sajo. W tym celu kazał Klapce wstrzymać marsz naprzód, a sam opuścił St. Peter i udał się do Miskoleza. W drodze, odebrał od Görgeja list nieprzyjemny, w którym zapytywany był o miejsca jakie zajmują dywizye węgierskie. Jenerał naczelnny zmuszony był odpisać surowo i poprzestać na doniesieniu, że są tam, gdzie je postawił, to jest, przed nieprzyjacielem. Dowiedziawszy się jednak od komisarza Szemere, że Klapka udał się w nocy na radę do Görgeja, zawiadomił ostatniego, iż jeżeli jeszcze raz popełni podobne nieposłuszeństwo, pośle go pod sąd wojenny do Debreczyna. Dnia 24. Lutego, nowy list od Görgeja zapytujący, czy ruch odbędzie się na Gyöngyös, czy na Tisza Fured. Feldmarszałek Demiński, niemając tego razu przyczyny tajemnicy, przywołuje Görgeja i odkrywa mu plan ruszenia na Metzo-Körs, w zamiarze zmuszenia nieprzyjaciela do bitwy i odcięcia go od linii operacyjnej, to jest, od szanica przedmostowego w Szolnok. Dnia 25. Lutego, przybywszy do Erlau, Demiński dowiedział się z pewnością o rozkładzie sił nieprzyjacielskich; miał on przed sobą, na lewo, korpus 12,000 i część garnizonu Szolnoka; w środku, około Hatwan, główną armią marszałka Windischgrätz, dowodzoną przez niego samego; na prawo, w Arrakschafas, korpus kilkotsięczny, a na ostatecznym prawem, w stronie Peter-Vasar, korpus Schlicka, który starał się połączyć z główną armią około Hatwan, a do czego potrzebował mu jeszcze było 2 albo 3 dni. Feldmarszałek Demiński kazał Klapce posłać dobrą część swęj dywizji z działami do wąwozu Peter-Vasar, dla wstrzymania jak można było najdlużej pochodu Schlicka, ale ten rozkaz był źle wykonany. Dnia 26. Lutego, wydał więc inny, a następujący: Pułkownik Sekuli, z dywizji Repassego, miał z 3400 ludźmi i 12 działami tworzyć lewe skrzydło armii węgierskiej i zająć Raab. Prawe miał tworzyć Klapka w Verpellet. Na lewym brzegu Tormy postawiony był korpus Görgeja, złożony z dywizji Anlicha, Guyona i Kmety. W nocy z 25. na 26., feldmarszałek napisał do Görgeja, aby przybył do niego do Erlau, jak tylko będzie mógł najraniiej, w zamiarze objechania razem pola przyszlęj bitwy, albowiem chciał mianować go swym następcem na przypadek śmierci. Tego samego dnia, Demiński doniósł władzy Debreczyńskiej o licznych nieposłuszeństwach podwładnych, z prośbą, aby starała się co prędzej zle ukroczyć. Görgej przybył 26. do Demińskiego dopiero o 11 godzinie i na zapytanie czy można liczyć na wojsko, odpowiedział: nie, albowiem, mówił, dobre jest tylko do atakowania lasu albo wioski, a nie do ataku miejsc opatrzonych w działa. Demiński, niedowierzając temu, zrobił podobne zapytanie jego szefowi sztabu, otrzymał przecięż też samę odpowiedź. W takim stanie rzeczy napisał do jen. Damianicz, który stał przed Szolnokiem, że będąc bliski wydania bitwy, a mając tylko piechotę, na którą liczyć nie może, rozkazuje mu nie atakować Szolnoku, chyba w czasie zabezpieczenia sobie mostu w Czibak-Haza, i odesłać mu całą swą kawaleryą, a nawet połowę szwadronów jenerała Vecsey. —

D. 26. Lutego, na huk dział w Verpellet, feldmarszałek Demiński biegł z Görgejem w tę stronę, kiedy ogień daleko mocniejszy w stronie Kapolny i na lewem skrzydle około Kaal, zmusił go do zmiany drogi. Przybywszy w okolice Kapolny spostrzegł z boleścią, że na prawej stronie Tormy, dywizye węgierskie były się bez planu i jedności i z wielką stratą ludzi. Pod Kapolną, wojsko węgierskie było już w zupełnej rozsypce, piechota, huzary i furgony uciekały w nieładzie. Przyczyna tego nieszczęścia pochodziła z nieposłuszeństwa i nieumiejętności dowódców węgierskich. Podpułkownik Mariassy, dowodzący w Kapolnie robiąc rekonesans wdał się nierozważnie w bitwę. Zamiast go z niej wycofać, Klapka uderzył na prawe nieprzyjaciela i wezwał Poeltenberga, aby go popierał, kiedy tymczasem rozkaz wyraźny naczelnego dowodzącego wskazał mu skrzydło lewe jen. Schlick jako punkt ataku.

(Dalszy ciąg nastąpi.)

(Nadesłano.)

Zjazd Erfurcki.

Znowu jeden zjazd zoktrojowany i — dziwna rzecz — znowu pytanie »obierać czy nieobierać?« Dziwna rzecz, powtarzamy, iż zajmujemy się na nowo kwestyą, którą skutecznionemi na sejm berliński wyborami rozstrzygnęliśmy stanowczo.

Czémże będzie ten zjazd Erfurcki?

Pomijając całkiem kwestyę, czyli zjazd Erfurcki uważać można za legalny lub nie, jako nie naszą i jako kwestyę, na którą sąd nasz bynajmniej wpłynąć niezdola; zdaje nam się, iż spłodzony aurą berlińską, z tychże samych co sejm pruski złożon żywiołów i pod równemi zrodzon i schodowan wpływami, uda się jak należy i przedstawi jako wyższa nad sejm berliński instancja, azatém li w formie spotęgowanego sejm berlińskiego, (do którego sejm berliński nieledwie w tym samym będzie stosunku, co niegdy sejmy prowincjalne do sejmów połączonych,) tém bardziej i łatwiej, iż partja demokratyczna należących do nowego przymierza krajów i kraików dla konsekwencji samej obierać niebędzie, że nawet zakrojone wychowanie i ukształcenie zjazdu Erfurckiego nieznajdzie ważniejszej i silniejszej opozycji, dopóki Austria i Bawaria opodal nowego przymierza pozostaną.

Chociażby zresztą w najgorszym (lub najlepszym) razie zjazd Erfurcki przeistoczył się od razu lub z czasem dopiero w rzeczywisty sejm niemiecki, w którymby brały udział całe Niemcy i cała także demokracja niemiecka, to i w takim przypadku kwestja wyborów dla Xięstwa rozstrzygnięta, jeżeli zważymy różnicę, jaka odznacza stanowisko deputowanego Polaka na sejmie pruskim od stanowiska jego na sejmie niemieckim.

Na sejmie pruskim deputowany Polak reprezentuje część kraju i narodu polskiego, należącą de facto do państwa pruskiego i mającą w skutek tego w pewnym względzie spólny z Prusakami interes. Na sejmie zaś niemieckim reprezentuje on prowincję, prawem mocniejszego tylko, azatém jednostronnie i nieprawnie do rzeszy niemieckiej wcieloną, prowincję, która z Rze-

szą niemiecką żadnego niema i niemoże mieć interesu spólnego, prowincję, któraby tylko pod pewnymi warunkami, a mianowicie za pewnymi gwarancjami mogła się zdecydować na przemijające wcielenie do Niemiec; reprezentuje więc nie część już samą narodu polskiego, ale w ogóle żywioł germańskiemu całkiem obcy i przeciwny, a tém samém poniekąd cały naród polski.

Na sejmie pruskim deputowany Polak ob staje z głosem doradczym i stanowczym za prawami ludu, jako demokratą z sposobu myślenia lub z położenia, równocześnie broni praw i swobód zagrabionych do państwa pruskiego rodaków, a tém samém narodowości ich od upadku. Na sejmie zaś niemieckim jako wysłannik obcego narodu przedewszystkiém musi nastawać na ostateczne rozstrzygnięcie losu Xięstwa i innych ziem polskich, event. na przyjęcie warunków pod jakimi Xięstwo i inne ziemie polskie, bez względu na ich życzenia i prawa jedném pióra pociągnięciem do dawniejszego związku rzeszy niemieckiej »przyjęto«, mogłyby przystać na przemijające wcielenie; musi nastawać na przyznanie pewnych rękojmi względem utrzymania i ścisłego obserwowania praw i swobód narodowych krain polskich, z Rzeszą niemiecką jakby sfederowanych; co zaś do praw ludu w ogóle i co do spraw niemieckich mieć może tylko głos doradczy, już z tego prostego powodu, iż uważa siebie za posła od narodu polskiego do rzeszy.

Obierajmy więc deputowanych — jakeśmy ich dotąd obierali, jak ich i nadal będziemy obierali na sejmy pruskie, oktrojowane lub nieoktrojowane — i na zjazdy Erfurckie i na sejmy niemieckie, czyli przez to zyskamy co lub nie — a nie można przewidzieć ani chwili ani okoliczności, z którychby korzyść jaka zrodziła się dla nas. Obierajmy deputowanych, chociażby oni tam figurować tylko musieli; obierajmy już dla samej konsekwencji, aby nas prędzej czy później niespotkał zarzut, iż samochoć i własnym kosztem, iż pośrednio i bezpośrednio przyczyniliśmy się do reprezentowania kraju i interesu polskiego przez nieprzyjnych sprawie polskiej Niemców lub żydów, zwolenników reakeyi.

Wypowiedzenie 3½ procentowych listów zastawnych.

Z odwołaniem się na Najwyższy rozkaz gabinetowy z dnia 15. Kwietnia 1842. (Zbiór praw Nr. 14. za rok 1842.) zawiadamiamy posiadzicieli 3½ procentowych listów zastawnych, iż przy odbytym dziś według przepisów losowania 3½ procentowych listów zastawnych w terminie Śgo Jana 1850. do funduszu umorzenia potrzebnych, następujące numera wyciągnięte zostały.

Nr. list zast.	D o b r a .		Powiat.
bież. amort.			
1. Na 1000 Tal.			
1 569	Bzowo	Czarnków	
100 6159	dto	dto	
1 149	Brzostownia	Szrem	
19 2305	Bożejewice	Szubin	
22 759	Chrzan	Września	
15 6097	Chocieszewice	Krobia	
19 6101	dto	dto	
27 6109	dto	dto	
13 3176	Chocicza	Pleszew	
8 645	Chwałkowo	Gniezno	
5 5977	Czarnotki	Środa	
21 3926	Dakowy mokre	Buk	
37 3942	dto	dto	
2 1215	Drzeczkowo	Wschowa	
2 159	Dąbrowa	Babimost	
2 3554	Dłoń vel Dlonie	Krobia	
3 5457	Drążgowo	Środa	
2 3674	Grodzisko	Pleszew	
7 3238	Garzyn	Wschowa	
6 1283	Gutowy	Pleszew	
3 910	Gutowy wielkie	Września	
5 3131	Górka duchowna	Kościan	
3 1365	Grąblewo	Buk	
8 4422	Górka	Oborniki	
14 3877	GORASTOWO	Kościan	
4 6237	Gożyczki	dto	
4 5832	Górka	Krotoszyn	
5 3787	Kotlin	Pleszew	
1 348	Kembłowo	Września	
4 2324	Karniszewo	Gniezno	
2 3024	Kotowo	Buk	
3 496	Lubosz	Międzychód	
4 5916	Lewkowo i Karski	Odolanów	
2 1986	Mikołajewice	Gniezno	
3 5389	Marszewo	Pleszew	
4 6260	Mórka	Szrem	
5 3523	Modliszewo	Gniezno	
3 329	Miłosław	Września	
1 229	Nowe Ogrody	Wschowa	

Nr. list zast.	D o b r a .		Powiat.	Nr. list zast.	D o b r a .		Powiat.
bież. amort.				bież. amort.			
3 5266	Oporowo		Wschowa	24 280	Miłosław	Września	
4 6225	Osiek		Krobia	10 2	Modliszewko	Gniezno	
52 4582	Osiek		Kościan	12 2222	Mszczyn	Szrem	
1 4815	Obiezierze		Oborniki	11 1227	Marcinkowo dolne	Mogilno	
2 4316	Ostrobudki		Krobia	8 2659	Mączniki i Podkoce	Odolanów	
7 5418	Owinska		Poznań	12 1601	Mierzewo	Krobia	
4 4776	Przybysław		Września	10 3550	Niepruszewo	Buk	
7 4241	Pawłowice		Wschowa	13 193	Nowe Ogrody	Wschowa	
10 4390	Poniec		Krobia	40 5320	Owinska	Poznań	
4 6195	Rogaszycze		Ostrzeszów	49 4774	Obiezierze	Oborniki	
3 5513	Swierczyna		Wschowa	42 4174	Pawłowice	Wschowa	
7 315	Szymankowo		Oborniki	12 2137	Podlesie kościelne	Wągrowiec	
4 6206	Siedlemin		Pleszew	24 777	Pudliszki	Krobia	
1 5998	Tursko		dto	7 1013	Ruszkow	Wągrowiec	
3 4612	Uzarszewo		Środa	8 2209	Rokitnica	Poznań	
5 3387	Witaszyce		Pleszew	148 1526	Rydzyzna	Wschowa	
15 3397	dto		dto	12 2278	Siekierki	Środa	
1 2725	Wysiny		Chodzież	10 5991	Sworowo	Krobia	
4 2728	dto		dto	12 755	Sowina kościelna	Pleszew	
31 4074	Wapno		Wągrowiec	18 56	Siemianice	Ostrzeszów	
13 3980	Wojnowice		Buk	28 3011	Sławno	Czarnków	
1 1354	Żegocin		Pleszew	8 5352	Suchorzewo	Pleszew	
4 5869	Zalesie małe		Krotoszyn	8 5669	Srebrnegórki	Wągrowiec	
2. Na 500 Tal.				22 4957	Stawiany	dto	
15 3167	Babin		Środa	5 398	Tarnowo	Kościan	
30 2101	Bożejewice		Szubin	27 5218	Trzuskotowo	Poznań	
3 449	Bednary		Środa	29 5220	dto	dto	
10 2361	Bielewo		Szubin	70 5088	Urbanowo	Buk	
7 2688	Bieganowo i Borkowo		Środa	11 2200	Wierzenica	Poznań	
49 5577	Ceradz nowy		Kościan	6 2141	Zabytko	Wągrowiec	
6 3317	Cieśle		Września	40 366	Zakrzewo	Krobia	
9 19	Dąbrowa		Szamotoły	11 5766	Żydowo	Poznań	
8 1352	Domasław mały		Września	3. Na 200 Tal.			
13 176	Groboszewo kościelne		Wągrowiec	22 4142	Bieganin	Pleszew	
6 32	Grzymysławice		dto	10 5683	Boguszyn	dto	
29 879	Jaraczewo		Września	42 4252	Borowo	Kościan	
47 5156	Kurowo i Gniazdowo		Szrem	24 738	Chełkowo i Karmin	dto	
4 2980	Koszuty		Odolanów	8 1609	Chlebowo	Gniezno	
14 5952	Kurcewo		Środa	57 5380	Ceradz nowy	Szamotoły	
8 696	Kowalewo		Pleszew	34 5709	Czestram vel Golejewko	Krobia	
8 5368	Kamieniec		dto	24 797	Czewujewo	Mogilno	
11 4396	Korzkiwy		Kościan	21 809	Dzwonowo	Wągrowiec	
21 3887	Kochłowy		dto	38 1081	Dobrojewo	Szamotoły	
27 5708	Kawcze		Ostrzeszów	25 5599	Gąsawy	dto	
39 5247	Łąk		Krobia	29 5603	dto	dto	
10 3950	Lipowiec		Szrem	2 2318	Gurówko	Gniezno	
4 1767	Łosiniec		Krotoszyn	8 1523	Goniembice	Wschowa	
6 4160	Latalice		Wągrowiec	40 3066	Garzyn	dto	
25 5823	Lewkowo i Karski		Środa	41 5653	Głębokie	Środa	
76 1565	Leszno		Odolanów	36 5509	Górka	Krotoszyn	
8 5256	Lutynia		Wschowa	28 221	Jankowice	Poznań	
14 261	Łukowo		Krotoszyn				
			Oborniki				

(Dodatek.)

Nr. list zast. bież. amort.	D o b r a.	Powiat.	Nr. list zast. bież. amort.	D o b r a.	Powiat.	Nr. list zast. bież. amort.	D o b r a.	Powiat.
27 2115	Konino	Szamotuly	19 1109	Paryż	Wągrowiec	34 3224	Skoraczewo	Pleszew
45 5483	Kawcze	Krobia	21 1111	dto	dto	90 2654	Sławno	Czarnków
36 770	Kruchowo	Mogilno	43 5129	Russocin	zrem	44 4265	Świątkowo	Wągrowiec
53 3183	Kuklinowo	Krotoszyn	313 1460	Rydzyzna	Wschowa	51 3429	Siekowo	Kościan
33 1791	Krosna	Szrem	333 1480	dto	dto	37 3004	Sokolniki	Gniezno
12 1680	Kempa	Szamotuly	53 1660	Rabin	Kościan	30 3579	Świdnica II.	Wschowa
110 1372	Leszno	Wschowa	52 413	Strykowo	Poznań	31 1852	Staw	Września
7 1262	Łęg	Pleszew	78 5629	dto	dto	13 4135	Strzelce	Krobia
42 502	Lubasz	Czarnków	21 2888	Węgry II.	Odolanów	87 4201	Taczanowo	Pleszew
33 321	Ludomy	Oborniki	46 819	Wiśniewo	Wągrowiec	31 458	Ustaszewo	Wągrowiec
33 5160	Marszewo	Pleszew	7 5497	Weszkowo	Krobia	34 819	Wieczyn	Pleszew
39 283	Milosław	Września	16 3081	Wilkonice	dto	235 1658	Zerkowo	Września
54 3027	Murzynowo kościelne	Środa	6315077	Wijewo	Wschowa	145 331	Zakrzewo	Krobia.
55 3028	dto	dto						
26 1653	Małachowo	Szrem		5. Na 40 Tal.				
30 229	Nowe Ogrody	Wschowa	38 2601	Bablin	Oborniki			
40 4723	Nieczajna	Oborniki	172 5309	Bzowo	Czarnków			
28 5053	Oporowo	Wschowa	45 569	Bojanice	Wschowa			
9 491	Odroważ	Gniezno	67 1720	Brodowo	Środa			
8 58	Owieczki	dto	82 5276	Chojno I.	Krobia			
9 1745	Olbrachcice	Wschowa	19 3467	Chlewo	Ostrzeszów			
16 5278	Przysieka	Wągrowiec	71 5038	Ceradz nowy	Szamotuly			
7 1008	Paryż	dto	83 672	Chobienice	Babimost			
32 3974	Padniewo	Mogilno	36 2152	Dębowałęka I.	Wschowa			
43 695	Pudliszki	Krobia	152 4076	Dakowy mokre	Buk			
5 2068	Rakówka	Szrem	25 4314	Golenczewo	Poznań			
19 530	Recz	Wągrowiec	50 3919	Grodzisko	Pleszew			
213 1299	Rydzyzna	Wschowa	82 5254	Gutowy I. i II.	dto			
255 1341	dto	dto	44 3811	Grabowo	Września			
16 1573	Rybowo	Wągrowiec	47 3814	dto	dto			
13 23	Słowikowo i Galczyn	Mogilno	140 4050	Gorastowo	Kościan			
19 5284	Skierszewo	Gniezno	59 2982	Jaworowo	Gniezno			
20 374	Siedmiorogowo	Krotoszyn	20 4070	Kowalskie vel Kowal-	Środa			
11 4740	Słopianowo	Szamotuly		ska wieś	dto			
33 3513	Śląskowo	Krobia	21 4071	dto	Szamotuly			
50 397	Strykowo	Poznań	20 3235	Kunowo	dto			
17 5797	Sarbia	Szamotuly	64 2636	Konino	Ostrzeszów			
13 498	Ustaszewo	Wągrowiec	48 4104	Kochłowy	Pleszew			
67 5257	Wierzonka	Poznań	27 1185	Kowalewo	Krotoszyn			
42 2865	Wojciechowo i Łowęccice	Szrem	86 1196	Kromolice	Wągrowiec			
			38 3163	Koldrąb	dto			
14 5430	Wierzyce	Gniezno	40 3165	dto.	Czarnków			
40 898	Wonieść vel Wojniec	Kościan	76 1076	Lubasz	Wschowa			
18 265	Wrotkowo	Krotoszyn	231 1876	Leszno	dto			
50 4097	Wilkowo i Siekówko	Kościan	258 1903	dto.	Szrem			
78 246	Wilkowo niemieckie	Wschowa	33 2651	Lubonia	Wągrowiec			
41 948	Zakrzewo	Pleszew	26 4237	Lubiatówko	Poznań			
28 269	Zalesie	Krobia	23 3776	Łukowo	Środa			
21 978	Żegocin	Pleszew	50 2909	Lussowo	Oborniki			
13 1918	Zakrzewo	Gniezno	111 3482	Murzynowo kościelne	Odolanów			
8 3237	Złotniki	Środa	115 4605	Obiezierze	Gniezno			
			18 2225	Parczewo	Września			
			102 1320	Pogrzybowo	Pleszew			
			135 4274	Pawłowice	Wschowa			
			21 1661	Popowo Ignacewo	Gniezno			
			23 3885	Radłowo	Września			
			76 100	Stołężyn	Wągrowiec			
			31 4222	Skrzypno I. i II., Wola duchowna	Pleszew			
			22 5200	Skape	Września			
			16 4988	Szypłowo	Pleszew			
			39 3751	Skórki I i II.	Wągrowiec			
			147 3183	Śmielowo	Września			
			39 1743	Wargowo	Oborniki			
			28 2218	Wszemborz	Września			
			57 5047	Włociejewki	Szrem			
			89 3354	Xiąż	dto			
			10 4986	Żydowo	Września			
				6. Na 20 Tal.				
			111 1709	Białez i Skoraczewo	Kościan			
			182 4452	Bzowo	Czarnków			
			95 3609	Brudzewo	Września			
			32 4011	Chłudowo	Poznań			
			55 4221	Gorzewo	Oborniki			
			69 4493	Gorzyczki	Kościan			
			60 3876	Grochowska pańskie	Mogilno			
			26 3656	Karczewo	Gniezno			
			29 3662	Kowalewo	Chodzież			
			43 4416	Kurcewo	Pleszew			
			77 1916	Konino	Szamotuly			
			57 372	Lubosz	Międzychód			
			27 1516	Łąg	Szrem			
			131 3245	Łaszczyn	Krobia			
			33 3333	Lissowki	Poznań			
			14 1428	Lechlin	Wągrowiec			
			41 3643	Myski	Gniezno			
			31 627	Mierzewo	dto			
			149 3850	Nowe Ogrody i Długie	Wschowa			
			25 4056	Radlin	Pleszew			
			28 2781	Ruchocino	Gniezno			
			478 1140	Rydzyzna	Wschowa			

Wypowiadając zwyż wyrażone listy zastawne niniejszém, wzywamy posiadzicieli tychże, aby takowe z należącemi do nich kuponami od Bożego narodzenia r. h. pod uniknieniem wydać się mającego na ich koszt wywołania publicznego, już w nadchodzącym terminie wypłaty prowizji Bożego narodzenia roku bieżącego do kassy naszej za odebraniem udzielić się mającej na to rekognicyi, złożyli i następnie imienną wartość złożonych listów zastawnych w gotowiznie dnia 3. Lipca 1850. r. odebrali.

Przyczém się posiadaczom wylosowanych w terminach dawniejszych a dotąd niezłożonych 3½ procentowych listów zastawnych ich złożenie do kassy naszej i odebranie za takowe przypadającego kapitału przypomina, a mianowicie:

Nr. list zast. bież. amort.	D o b r a.	Powiat.	Termin wylosowania.
	I. Na 1000 Tal.		
15 5489	Baranowo A. B.	Ostrzeszów	SJ. 49
13 2265	Białez i Skoraczewo	Kościan	dito
7 2453	Bronisław	Środa	BN. 47
8 2572	Bielewo	Kościan	dito
21 758	Chrzan	Września	SJ. 49
39 770	dto	dto	dito
1 2841	Gola	Krobia	dito
3 3358	Goluchowo	Pleszew	dito
2 2356	Kiekrz	Poznań	dito
5 3415	Kociszewo	Międzyrzecz	dito
3 3785	Kotlin	Pleszew	SJ. 48
15 3221	Murzynowo kościelne	Środa	BN. 48
12 5423	Owinska	Poznań	SJ. 49
1 686	Ociąż I. i II.	Odolanów	SJ. 45
3 1167	Pogrzybowo	dto	SJ. 49
8 1172	dto	dto	dito
3 2277	Piechanin	Kościan	dito
9 3630	Śląskowo	Krobia	dito
13 3151	Sławno	Czarnków	dito
2 3661	Wydzierzewice	Środa	dito
7 3666	dto	dto	BN. 48
2 1246	Wonieść vel Wojnice	Kościan	SJ. 49
1 1097	Wiśniewo	Wągrowiec	SJ. 48
10 3977	Wojnowice	Buk	SJ. 48
12 2218	Zerkowo	Września	BN. 48
	2. Na 500 Tal.		
7 4147	Białeżyce	Września	SJ. 49
6 3818	Bożejewo	Środa	BN. 48
10 4270	Chelmno	Szamotuly	SJ. 49
9 2452	Czerlin	Wągrowiec	BN. 48
11 1254	Czermino	Pleszew	BN. 45
8 174	Dębicz	Środa	SJ. 49
22 2430	Działyń	Gniezno	BN. 48
8 70	Długie	Wschowa	dto
10 5240	Gorazdowo	Września	SJ. 49
18 2514	Gościejewo	Krotoszyn	dto
9 3168	Jurkowo	Kościan	BN. 48
109 5177	Kromolice	Krotoszyn	SJ. 49
13 2161	Kwiatkowi I. i II.	Odolanów	BN. 47
26 513	Lubasz	Czarnków	SJ. 49
65 3866	Ludomy	Oborniki	SJ. 48
14 2172	Lubrze	Środa	dto
8 4135	Lubiatowko	Szrem	BN. 48
9 4482	Lubowice wielkie	Gniezno	SJ. 49
7 2111	Ławki	Mogilno	SJ. 49
8 1861	Łąg	Szrem	SJ. 48
11 2749	Mnichy	Międzychód	SJ. 49
28 3077	Murzynowo kościelne	Środa	BN. 48
8 2537	Ninino	Oborniki	dito

Nr. list. zast. bież. amort.	Dobra.	Powiat.	Termin wylosowa nia.	Nr. list. zast. bież. amort.	Dobra.	Powiat.	Termin wylosowa nia.	Nr. list. zast. bież. amort.	Dobra.	Powiat.	Termin wylosowa nia.				
10 4019	Ossowiec	Mogilno	SJ. 49	54 2448	Rusiborz	Sroda	BN. 47	58 3529	Ostrobudki	Krobia	BN. 48				
9 2421	Obra	Gniezno	dito	5 5363	Strzelce	Krobia	SJ. 49	39 2149	Ptaszkowo ma- le i wielkie	Buk	SJ. 49				
11 3556	Otus	Buk	dito	31 390	Siedmiorogowo	Krotoszyn	dito	69 1941	Rusiborz	Sroda	dito				
9 1182	Oporowo	Szamotuly	BN. 48	23 5531	Srebrne gorki	Wagrowiec	dito	48 223	Sokolniki male	Szamotuly	SJ. 48				
12 1250	Pacholewo	Oborniki	dito	22 4610	Swidnica II.	Wschowa	BN. 48	111 140	Siemianice	Ostrzeszow	dito				
9 144	Sokolniki male	Szamotuly	SJ. 49	98 290	Wilkowo nie- mieckie	Wschowa	SJ. 49	77 2776	Strychowo	Gniezno	SJ. 49				
43 5555	Sowina kościel- na	Pleszew	dito	22 762	Wolenice	Krotoszyn	BN. 48	17 326	Spławie	Kościan	dito				
13 148	Sokolniki male	Szamotuly	BN. 47	72 3302	Xiąz	Szrem	BN. 48	39 40	Słowikowo i Galeczyn	Mogilno	dito				
8 4349	Swidnica II.	Wschowa	BN. 48	12 3667	Zlotniki	Sroda	BN. 47	35 543	Unia	Września	dito				
53 3145	Strychowo	Gniezno	SJ. 48	5. Na 40 Tal.				156 274	Wilkowo nie- mieckie	Wschowa	dito				
16 1007	Sarbinowo	Wagrowiec	BN. 46	39 3848	Bogwidze i Ko- tarby	Pleszew	SJ. 49	87 1031	Wróblewo	Szamotuly	BN. 47				
8 4822	Tworzynieki	Szrem	BN. 48	3 3				46 2988	Zydowo	Gniezno	SJ. 49				
70 3911	Woynowice	Buk	SJ. 49	142 1148	Chrzan	Września	BN. 46	81 1990	Zadory	Kościan	BN. 48				
25 4173	Wiewiorczyn	Mogilno	BN. 48	143 1149	dito	dito	SJ. 49	W końcu nadmieniamy, że losowanie 4 ^o li- stów zastawnych z tej przyczyny nie miało miejsca, iż potrzebna ich ilość do funduszu umorzenia jest zakryta przez wypowiedzenia ich w poprzednich wersurach z strony wie- rzycieli. Poznań, dnia 1. Grudnia 1849. Dyrekcya Jeneralna Ziemstwa							
3. Na 200 Tal.															
10 3013	Chlewo	Ostrzeszow	SJ. 49	127 3808	Chwałkowo	Gniezno	SJ. 48	WEZWANIE.							
31 2502	Czeszewo	Wagrowiec	dito	63 3824	Dłoń vel Dłonie	Krobia	SJ. 49	Wzywamy wyborców wolnych od opłaty po- datków, którzy na mocy §. 12 i 17. ustawy ty- czącej się wyboru deputowanych do parlamentu z dnia 26. z. m. głosować zamierzają, aby aż do dnia 15. m. b. u nas się zgłosili i podali zasady, na mocy których obrachowanie podatku kom- munalnego od dochodów nastąpić by mogło — wszelki zaś czysty dochód ulega podatkowi rze- czonemu. Kto się nie zgłosi aż do terminu wy- żej rzeczonych, w liście wyborców umieszczony nie zostanie. — Kto zaś zaniedba podać w tym samym czasie zasady, na mocy której podatek dochodowy obliczony być może, umieszczony będzie w tym oddziale wyborców, jaki my za stosowny uznamy. Poznań, dnia 7. Grudnia 1849. Magistrat.							
8 2615	Czeluścin	Gniezno	dito	89 4516	Dusina	Szrem	dito	ZAPOZEW EDYKTALNY.							
16 1712	Choyno I.	Krobia	BN. 47	93 2831	Działyń	Gniezno	dito	Teodor Marcinkowski pomocnik apte- karski z Bukowca, który w r. 1831 lub 1832. do Ameryki północnej się udał i w roku 1835. z Filadelfii ostatnią o sobie dał wiadomość, tudzież jego successorowie i spadkobiercy ex- stować mogący niewiadomi, na wniosek usta- nowionego dlań kuratora, Antoniego Sze- myśla z Bukowca wzywają się, aby w ter- minie lub przed terminem na dzień 8. Sier- pnia 1850. o godzinie 11stę przed południem przed Assessorem Sądu wyższego Heising wyznaczonym piśmiennie lub osobiście się zgło- sili i dalszych zaleceń oczekiwali, gdyż w razie przeciwym pierwszy za umarłego uznany i ma- jątek jego successorom, którzy jako takowi się wylegitymują, wydanym będzie. Leszno, dnia 25. Września 1849. r. Król. Sąd powiatowy; Wydz. Iszy.							
12 3121	Chłondowo	Gniezno	BN. 48	23 4286	Galewo	Krotoszyn	dito	Kurs giełdy Berlińsk.							
33 3443	Dłoń vel Dłonie	Krobia	SJ. 49	25 3594	Gwiazdowo	Sroda	SJ. 48	Dnia 7. Grudnia 1849.							
36 3956	Dalubuski	Kościan	BN. 48	32 541	Grzymysławice	Września	BN. 48	Sto- pa prC.							
92 1554	Dobrojewo	Szamotuly	SJ. 46	35 3653	Krzęślice	Sroda	SJ. 49	Na pr. kurant							
23 2263	Gwiazdowo	Sroda	SJ. 46	40 4523	Krzywosądowo	Pleszew	BN. 48	papie- rami.							
20 4562	Gościeszyn	Babimost	BN. 48	40 2803	Kołaczkowo	Gniezno	SJ. 48	goto- wizna.							
11 2863	Jarogniewice	Kościan	SJ. 49	6 3223	Koninko	Szamotuly	dito	Pożyczka rządowa dobrowolna							
36 2492	Jaworowo	Gniezno	BN. 48	40 2550	Lubrze	Sroda	SJ. 47	5 107 1/2 106 3/4							
64 754	Jaraczewo	Szrem	BN. 46	49 2908	Lussowo	Poznań	BN. 48	Oblig. długu skarbowego .. 3 1/2 89 1/2 89							
10 3798	Kowalskie vel Kowalskawies	Sroda	SJ. 49	40 3803	Lubowo	Gniezno	dito	Oblig. premii handlu morsk. 3 1/2 101 3/4 —							
11 3799	dito	dito	dito	22 2211	Łąg	Szrem	SJ. 49	Oblig. Marchii Elekt. i Nowej 5 — 86							
12 3800	dito	dito	SJ. 48	46 2179	Małachowo	dito	dito	Oblig. miasta Berlina . . . . . 5 — 104							
28 3861	Kochłowy	Ostrzeszow	SJ. 49	30 2944	Ninino	Oborniki	dito	Listy zastawne Pruss. Zachod. 3 1/2 90 1/2 —							
41 3704	Karsy	Pleszew	BN. 48	44 306	Owieczki	Gniezno	dito	. . . . . W. X. Poznańsk. 4 — 99 3/4							
23 3297	Kosieczyno	Międzyrzecz	dito	47 309	dito	dito	dito	. . . . . dito nowe 3 1/2 91 3/4 —							
24 3298	dito	dito	BN. 47	51 313	dito	dito	BN. 48	. . . . . Pruss. Wschod. 3 1/2 — 94 3/4							
52 3182	Kuklinowo	Krotoszyn	SJ. 48	52 314	dito	dito	dito	. . . . . Pomorskie . . . . . 3 1/2 — 95 1/2							
7 1765	Lubonia	Wschowa	BN. 48	410 1827	Rydzyzna	Wschowa	BN. 48	. . . . . March. Elekt. i N. 3 1/2 95 3/4 95 1/2							
10 4411	Lubowko	Gniezno	BN. 48	419 1836	dito	dito	dito	Frydrychsдоры . . . . . — 13 1/2 13 1/2							
33 2640	Mielżyn	dito	SJ. 49	14 851	Rokosowo	Krobia	SJ. 49	Inne monety złote po 5 tal. . . . . — 12 1/2 12							
7 3069	Murzynowo le- śne	Sroda	BN. 48	24 4555	Rosnowo	Poznań	BN. 48	Disconto . . . . . — — —							
11 3212	Ostrowieczno	Szrem	SJ. 49	37 1605	Rudki	Szamotuly	BN. 46	Dr. żel. Starogrod-Poznański 3 1/2 — 84 3/4							
32 3609	Ocieszyn	Oborniki	dito	25 3547	Ruchocino	Gniezno	SJ. 48	Ceny targowe							
11 2815	Psarskie	Szamotuly	dito	57 81	Stoleżyn	Wagrowiec	SJ. 49	w miesiące							
20 4008	Popowo tom- kowe	Gniezno	SJ. 48	68 92	dito	dito	BN. 48	P O Z N A N I U.							
160 1803	Pogrzybowo	Odolanów	BN. 45	75 99	dito	dito	dito	od do							
11 3113	Ruchocino	Gniezno	BN. 48	28 20	Strychowo	Gniezno	SJ. 48	tal. sgr. fn. tal. sgr. fn.							
240 1326	Rydzyzna	Wschowa	SJ. 47	20 3421	Smuszewo	Wagrowiec	dito	Pszenicy szefel 1 18 11 1 26 8							
12 2479	Strzyżewko smykowe	dito	SJ. 49	9 1261	Sołacz	Poznań	BN. 46	Zyta . dt. . . . . — 26 8 — 28 11							
9 5300	Szypłowo	Pleszew	dito	28 2779	Sokolniki wiel- kie	Szamotuly	SJ. 47	Jęczmienia dt. . . . . — 22 3 — 24 5							
56 5365	Sowina kościel- na	dito	dito	89 3959	Smogorzewo	Krobia	BN. 48	Owsa . dt. . . . . — 14 5 — 16 —							
7 3659	Sanniki	Sroda	BN. 48	41 919	Siedmiorogowo	Krotoszyn	dito	Tatarski dt. . . . . — 20 — 24 5							
12 385	Tarnowo	Kościan	BN. 47	18 872	Strykowo	Poznań	dito	Grochu . dt. . . . . — 26 8 1 1 1							
63 2774	Ujazd i Mała Łęka	dito	SJ. 49	31 1171	Unia	Września	SJ. 49	Ziemniaków dt. . . . . — 10 — 11 —							
34 3556	Wydzierzewice	Sroda	BN. 48	86 3338	Woyciechowo i Łowęcice	Szrem	dito	Siana cetnar . . . . . — 18 — 22 —							
8 997	Wiewiorczyn	Mogilno	dito	87 3339	dito	dito	dito	Słomy kopa . . . . . 4 — 4 10 —							
16 2524	Węgry II.	Odolanów	SJ. 46	18 2937	Węgierskie	Sroda	dito	Masła garniec . . . . . 1 20 — 1 25 —							
8 281	Żerniki	Oborniki	SJ. 48	69 4168	Wapno	Wagrowiec	BN. 48								
15 4400	Żelice	Wagrowiec	BN. 48	27 787	Wrotkowo	Krotoszyn	dito								
4. Na 100 Tal.															
30 3915	Bogwidze i Ko- tarby	Pleszew	SJ. 48	37 1001	Węgorzewo	Gniezno	SJ. 47								
45 2192	Bożejewice	Szubin	SJ. 46	77 4229	Wilkowo i Sie- kówko	Kościan	SJ. 48								
23 1940	Choyno I.	Krobia	SJ. 49	80 4195	Żegocin	Pleszew	dito								
14 3431	Chlewo	Ostrzeszow	BN. 47	71 1441	Zakrzewo	dito	BN. 48								
27 4559	Chelmno	Szamotuly	BN. 48	6. Na 20 Tal.											
23 2283	Doruchowo	Ostrzeszow	SJ. 49	83 1047	Brodowo	Sroda	SJ. 49								
69 2659	Działyń	Gniezno	BN. 48	68 1761	Bożejewice	Szubin	dito								
37 3345	Górka ducho- wna	Kościan	SJ. 49	83 2860	Bednary	Sroda	BN. 47								
98 1312	Gutowy wielkie	Września	dito	57 2567	Choyno I.	Krobia	SJ. 49								
50 3652	Gołuchowo	Pleszew	dito	58 740	Chwałbogowo	Września	dito								
25 3002	Gurowko	Gniezno	SJ. 48	23 2787	Chładowo	Gniezno	BN. 47								
36 4001	Grodzisko	Pleszew	dito	90 2395	Czeszewo	Wagrowiec	SJ. 48								
23 3792	Jaroszewo	Wagrowiec	BN. 48	72 2299	Daleszyn	Szrem	BN. 48								
20 670	Kowalewo	Pleszew	SJ. 49	95 237	Dąbrowa	Babimost	dito								
67 4141	Karsy	Pleszew	SJ. 49	70 2863	Gołuchowo	Pleszew	dito								
43 801	Kruczowo	Mogilno	dito	51 2798	Jurkowo	Kościan	SJ. 48								
66 4140	Karsy	Pleszew	SJ. 48	53 2800	dito	dito	SJ. 49								
95 4262	Ludomy	Oborniki	dito	93 564	Kromolice	Krotoszyn	dito								
33 4073	Myszkowo	Szamotuly	BN. 48	70 1621	Krosno	Szrem	dito								
30 3438	Macewo	Pleszew	dito	43 2418	Kołodrąb	Wagrowiec	dito								
46 4898	Przybysław	Września	SJ. 49	61 2542	Kotowo	Buk	SJ. 48								
22 5290	Pamiątkowo	Poznań	dito	49 1827	Kwiatkowo I. i II.	Odolanów	SJ. 47								
7 2345	Rakówka	Szrem	SJ. 47	30 3466	Lubiatówko	Szrem	SJ. 49								
				43 3023	Lubowo	Gniezno	dito								
				33 2954	Marcinkowo górne	Mogilno	dito								
				64 4	Modliszewko	Gniezno	BN. 47								
				66 6	dito	dito	dito								
				41 943	Orzeszkowo	Międzychód	SJ. 49								
				23 1936	Orpiszewek	Pleszew	BN. 48								